

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDENIK ZA NOVICE IN POUK.

«Mali List» — C. C. Post.

Licejska knjižnica (Dr. Puntar)
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)

Mali koledar.

Petek, 20. marca: Feliks. — Sobota, 21.: Benedikt. — Nedelja, 22.: 4. postna ali sredpostna. — Ponedeljek, 23.: Viktorijan. — Torek, 24.: Gabrijel. — Sreda, 25.: Oznajenje Marijino. — Četrtek, 26.: Emanuel. — Petek, 27.: Janez Damašcan.

MALE NOVICE.

Mraz.

Po viharjih in snežnih zametih smo se nadejali lepših pomladnih dni. Namesto tega smo dobili prav oster zimski mraz in hudo burjo. Na vrteh je mraz napravil marsikatero škodo. Resničen je pregovor, da zima in gosposka ne prizanese.

Kje ste?

Za dobitke «Ljudske pratike» se je oglašila dosedaj samo «Čitalnica na Ponikvah», ki je zadela št. 967 in dobi srebrno moško uro. Št. 3546, 1406, 1398 in 4350 se čakajo priglasiateljev. Če se ne oglase do konca tega meseca, se bodo znehale druge številke.

ZA MOHORJEVO DRUŽBO.

Mohorjeva družba v Gorici vabi vse Slovence, da se včlanijo za prihodnje leto. Kjer se to še ni zgodilo, naj se potrudijo vsi, da bo vsaka slovenska družina vpisana. Članarina znaša 5 lir. Za leto 1925. izdane knjige so vsem čitateljem zelo ugajale. Knjige za prihodnje leto bodo tudi vsem všeč. Poleg koledarja izide roman z naslovom «Mukotna kri», ki obravnava življenje prvih časov krščanstva (kakor «Quo vadis» ali «Benhur»). Kot tretja knjiga izide domača slovenska povest, četrta pa bo «Socialna čitanka», katero sestavi p. Janko Kralj.

Oglasite se v najkrajšem času! Ako ni skupnega poverjenika, tedaj pošljite sami 5 lir na naslov: «Mohorjeva družba, Gorica, Riva Piazzutta 18». Dajte svoj natančen naslov in pripišite «za Mohorjeve knjige 1926».

Nabrežinski kamen v Milanu.

Iz Milana poročajo, da je nadzorna komisija javnih stavb sklenila, da se zgradi nov kolodvor v Milanu iz nabrežinskega kamna. V to svrhu se bo za sedaj nabavilo 3000 kub. metrov kamna iz nabrežinskih kamnolovov. V slučaju dobrih cen bo gradbeno vodstvo nakupilo kasneje še 3000 kub. metrov. V Milanu je zgrajena iz imenovanega kamna palača denarnega zavoda «Banca Commerciale» in kapela rodbine Nava.

Pozdravi.

Najlepše pozdrave pošiljajo svojim dragim staršem, bratom in sestrkam, posebno pa fantom letnika 1905, ki jih težko čakajo, vojaki iz Milana: Šonc Viktor, Leban Jožef, Gomazel Maks, Rutar Fran, Podbršček Stanko, Kumar Angel, Kumar Anton, Hrenovec Fran, Cek Andrej, Cek Alojzij, Vrabec Karel.

Camoens.

Portugalcji proslavljajo letos 400 letnico rojstva svojega največjega pesnika Camoens-a. Rojen je bil v Lizboni leta 1525. V oni dobi so Portugalcji iskali pomorsko pot okoli Afrike v Indijo. To pot je res našel slavn pomorščak Vasco de Gama. Vožnje v Indijo se je udeležil tudi pesnik Camoens ter jo potem opisal v dolgi pesnitvi, ki nosi ime «Luzijade». Knjiga je izšla prvič leta 1572. ter pridobila Camoens-u svetoven sloves.

Osem let živ pokopan

Časopisi poročajo s Poljskega sledečo skoraj neverjetno zgodbo:

«V okolici Vilne je med svetovno vojno rusko poveljništvo ustanovilo velikansko skladišče živil, ki je bilo leta 1916., ko so se carske čete začele umikati, porušeno z ognjem in minami, ker so hoteli zabraniti, da bi živila prišla v roke Poljakom. Med tem delom podiranja je padel neki ruski vojak v klet, ne da bi ga kdo opazil. Pozneje so ga najbrže smatrali za mrtvega ali pogrešanega.

Pred kratkim je poljsko poveljništvo sklenilo zgraditi na istem prostoru novo stavbo in so bile v to svrhu odnešene iz kleti ruševine bivšega ruskega skladišča. Pri tem delu so v največje začudenje odkrili v enem teh podzemskih prostorov, v katerega je prihajalo skozi spranje le malo dnevne svetlobe, člo-

veka, ki je preživel tam spodaj celih osem let. Najbujnejša fantazija ne zadostuje, da bi si mogli ustvariti sliko, kako je ta nesrečnejši izgledal: lasje so ga popolnoma zakrivali, oči niso mogle več prenašati nobene svetlobe, obleka same cunj. Na splošno je vojak bil bolj podoben zverji kakor človeku; zraven tega mu je tudi popolnoma odpovedal spomin. Skozi osem let se je preživljal s konzervami, ki so ostale v kleti iz katere se ni mogel osvoboditi, ker so ruševine skoro zakopale klet.

Prenešen od delavcev na površino zemlje je podzemski jetnik zbolel, ker ni bil več vajen luči, sonca in svežega zraka. Tri dni potem je umrl v bolnišnici, ne da bi mogel izreči besedo. Poljska vlada ga je dala pokopati na pokopališču v Vilni z vsemi vojaškimi častmi.

Ven s Hrvati.

Pašić je zopet zapodil hrvaške poslance iz beograjskega parlamenta. Ker niso sami hoteli iti, kakor prejšnja leta, se je ujezil in naredil postavbo, da Radićeva stranka ne sme imeti poslancev. Tako je 61 hrvaških poslancev razveljavil. Zdaj je zopet Pašić sam gospodar v svoji hiši in si zadovoljen gladi častljivo brado.

Trocki.

Bivši vojni minister ruske sovjetske republike Trocki bo šel baje za poslanika v Tokio na Japonsko. Drugi pa pravijo, da ga ne veseli iti na Japonsko in bo raje ostal na Ruskem in se udeleževal politike.

Otok bankovcev.

Vlada v Rimu je sklenila zmanjšati število bankovcev. Razpustila bo takozvani «konsorcij industrijskih vrednot». Poprej so se namreč na račun tega konsorcija tiskale velike množine bankovcev. To pa je pritiskalo vrednost papirnatih lire navzdol. Ta konsorcij bo torej prenehal. Namesto večjega števila bankovcev bo vlada izdala toliko več «zakladnih listov», to se pravi bo zvišala državni dolg. Bomo videli, če bo kaj zaleglo.

Angleži tirjajo.

Pri angleškem zakladnem ministru se je zgledalo odposlanstvo angleških tovarnarjev. Pritoževali so se, da gre angleška trgovina in industrija rakovo pot, ker ji nakladajo previsoke davke, medtem ko so v raznih zaveznikih državah davki razmeroma nižji in se opaža napredek. Tako morajo Angleži trpeti, a njihovim dolžnikom se godi dobro. Zato zahtevajo z vso odločnostjo naj zavezniki povrnejo svoje dolgov.

Kaj se lahko zgodi.

Neki Ernest Bernazzoni je bil 23 let v Ameriki. Prihranil je 68 tisoč lir. Sklenil se je vrniti v svoj domači kraj Castione di Ponte d'Aglio. Da ne bi denarja nosil seboj, je naredil ček in ga poslal po pošti na svoje ime. Ko je prišel v domačijo, čakal je in čakal pisma, a pisma ni bilo. Vprašal je na pošti. Povedali so mu, da je res prišlo pismo na Ernesta Bernazzonija, pa so ga izročili drugemu človeku tega imena. Šel je k njemu in zahteval ček, oziroma denar. Oni drugi pa pravi, naj mu dokaže, da je njegov.

Kako se davijo v Bolgariji.

V petek 6. marca je nenadoma umrl v Sofiji poslanec vladne stranke Ivan Georgijev, ki je bil nedavno imenovan za poslanika v Bukarešti. Bil je bolan na želodec in bi bil moral biti operiran. Pred operacijo so mu dali neko zdravilo. Ko je zdravilo povzilo, je čez dve uri umrl. Preiskava je dognala, da je bil zdravilo primešan strup. — Dan kasneje je bil pa umorjen komunistični poslanec Stojanov. Policija je morila prijela.

PAZITE IN VARUJTE SE!

Stranka, ki je sokriva, da je naše ljudstvo zygubilo pri Jadranski banki 7 milijonov, stranka, ki je sokriva pri polomu Kmetijsko-vrtnarske Zadrage, pošilja po deželi agente, da sestavljajo prosnje za vojno odškodnino. Kako delajo te prosnje, mi ne vemo. Ako delajo to v smislu spisa, ki je bil objavljen v že navedeni «Edinosti», bi znali pripraviti vojne odškodovance ob milijone. Držite se navodil kmetijsko-delavske zveze, kakor smo že javili v «Malem listu». Po toči zveniti bo prepozno.

Knez.

Po napoljskem pristanišču se je ze dalje časa sukal zelo eleganten gospod, ki se je izdajal za kneza ter gojil visoke zveze in prijateljstva. Imenoval se je knez Smedile. Povsod ga je spremljal osebni tajnik. Dne 5. marca je stala ladja «Wilson» v napoljski luki. Knez je prišel k ladji, z njim pa dva delavsko opravljena človeka. Orožnika, ki sta čuvala vhod na ladjo, sta hotela godrnjati, pa knez ju je potolazil, da sta to dva uslužbenca z ladje. Orožnika sta ju pustila iti gor, potem pa sta vseeno obvestila pristaniško policijo. Ona dva «uslužbenca» sta bila dva tajna izseljenca, ki sta se na ladji s pomočjo enega mornarja skrila v shrambi premoga. Policija ju je tam našla in ju odgnala v zapor. Povedala sta, da ju je iski knez že enkrat preje tajno spravil na ladjo in sta se pripeljala do Madeire; tam so ju odkrili in poslali nazaj. Sedaj se je drugi poskus ponesrečil že v Neaplju. Za prvo uslugo sta bila plačala «knezu» 8000 lir, za drugo pa 13.000. Sedaj sta brez denarja ostala doma. Izmišljeni «knez» je pravočasno ušel rokam pravice. Bil je navaden slepar.

MIHEC: Narobe je vreme,
narobe ljudje.
JAKEC: V modernih časih
vse narobe gre.

Proč z razporoko.

Irski parlament je sprejel zakon, po katerem ne bodo več na Irskem razporoke dovoljene. Si bo pač moral vsakdo prej premisliti, predno stopi pod zakonski jarem.

BELEŽKE.

Kultura. Na vogalu hiše, ki stoji med Prosekom in Kontoveljem, je umazana roka napisala: «Krščanski smrad, kdaj bodeš nehal smrdeti?» — Ali se je dotični pisatelj izobrazil pod narodno zastavo ali pod rdečim benderom?

Pravica do življenja. Neka poljska gledališka igralka je ustrelila svojega zaročenca, ker je bil neozdravljivo bolan. Veliko je trpel in jo celo sam prosil, naj ga ubije. To je res naredila. Zločin se je zgodil v Parizu in pariški porotniki so igralko oprostili, češ da je to storila iz ljubezni in usmiljenja, torej ne zločin, ampak dobro delo. Tudi svetovno časopisje je hvalilo in poveljevalo tisto igralko. Ta hvala in to poveljevanje je znak, da dandanašnje časopisje in javno mnenje ne zna več soditi. Po nauku krščanske vere je tista igralka ravnala slabo, kakor tudi greše zdravniki, kateri nalašč okrajšajo življenje neozdravljivo bolnim. Noben zasebnik ni opravičen ubijati, razen v skrajni potrebi samoobrambe. Tudi časopisje, ki rado z visokega deli nauke o pravem razumevanju krščanstva, ni v ti reči sodilo, kakor bi moralo. Ljudje potem mislijo, da je tista igralka ravnala dobro, in jo posnemajo. En teden po tisti pariški razsodbi je sestra ubila jetično sestro «iz usmiljenja». Kmalu potem je prišla slična vest iz Amerike. Noben bolnik ni več varen pred «usmiljenjem». Tako se širi med ljudstvo kuga zmot s časopisjem, ki hoče služiti Bogu in vragu obenem.

Gregorčičev duh. Edinost in Novice bi hoteli naslikati svojim čitateljem sliko pokojnega drja Antona Gregorčiča kot nekakega edinjaša. Pa on je bil v svojem življenju odločen nasprotnik tržaških patent-narodnjakov. On je dobro čutil, da je tržaško narodnjakarstvo zla mora, ki tlači k tlom žive in sveže narodne moči. Zato ni maral imeti opravka s tržaskimi doktorji. Kot star in izkušen politik je dal svoj glas za to, da naj se goriška «Edinost» kot politično društvo odcepi od Trsta in osamosvoji. To se je tudi zgodilo na veliko korist goriške dežele. To je torej «pokojnikov duh» in v tem duhu se bo še nadalje slovensko ljudstvo otresalo jarma tržaskih doktorjev.

Kako je s politiko

Italija.

Oba nasprotna tabora, fašisti in združeni opozicionarci, se se vedno grdo gledata. Nekaj časa se je mnogo pisalo, da bodo združeni opozicionarci nehali z dosedanjim načinom boja, da bodo zopet prišli v parlament, se zedinili z znano trojico Giolitti, Orlando, Salandra, ter na parlamentarnih tleh pobijali Mussolinijevo vladu. Drugi so zopet upali, da nastane needinost med opozicionarci, zlasti si je namigavalo, da bodo ljudovci (popolari) zapustili svoje dosedanje zaveznike ter prešli v zbornico poljubit Mussolinijeve šolne. Vsa taka in slična pričakovanja so se izjalovila. Opozicija je ostala trdno skupaj na „Aventinu“, to je zunaj parlamenta.

V ti dobi je za stanje italijanske politike zelo važno to, da je Mussolini izbral za glavnega tajnika fašistovske stranke slovitega Farinaccija iz Kremone. Farinacci spada med najbolj nasilne strankarje. Če so njemu dali moč v roke, to pomeni, da se ne mislijo zlepa poravnati z nasprotniki, ampak jih ugnati s silo. Tako je torej prepad med vladu in opozicijo še večji, kakor je bil doslej.

V zadnjem času je prišlo do spora med vladu in Zvezo bojevnikov. Znano je bilo že prej, da med bojevniki večina drži proti vladu. In ta Zveza bojevnikov ima veliko članov ter velik ugled v Italiji. Da mu ne bi kaj škodila, je Mussolini odstavil dosedanjega odbor ter postavil tri snoparske komisarje, ki bodo delali z Zvezo in njenim premoženjem po svoje. Zaradi tega ukrepa vlada velika nevolja med bojevniki.

Jugoslavija.

Volitve, ki so se vršile dne 8. februarja za državni zbor, niso prinesle končne rešitve iz političnih stisk. Vlada je z velikim naporom in z uporabo nezakonitih sredstev komaj komaj spravila skupaj par glasov večine. Odločena pa je vladati ali z večino ali brez večine. Zato so se pa tudi opozicionarci združili še bolj tesno skupaj in ustanovili „Blok narodnega sporazuma in ljudske demokratije“. V tem bloku so Davidovičevi Srbi, ki so se pri volitvah dobro odrezali, dalje Radičevi Hrvatje, Korošcevi Slovenci in Spahovi muslimani iz Bosne. Blok je pripravljen, boriti se z vsemi sredstvi za ljudske svoboščine ter za ravnopravnost vseh narodov. Ako se bodo vršila še nadaljna nasilja, utegne ta blok zapustiti parlament.

V Jugoslaviji je torej položaj natančno isti kakor v Italiji. Na eni strani vlada, ki hoče vladati brezobzirno, na drugi strani blok opozicije, ki se moče niti pogajati s tako vladu. Ogromna večina ljudstva je na strani opozicije, tako v Italiji kakor v Jugo-

slaviji, vladu pa v obeh deželah vzdržujejo kapitalisti pod krinko nacionalizma, državne edinstvi in ljubezni do domovine. Obe vladi sta zamašili usta časopisom, obe pripravljata časni-karski zakon, ki naj uže v kozji rog vladi nasprotno listu in stranke.

Radić.

Stefan Radić in par njegovih tovarišev so še vedno v ječi. Med tem so bili izvoljeni za državne poslance in po zakonu bi jih morali takoj izpustiti na svobodo, da bi se lahko udeleževali sej državnega zbora. Med najprvotnejše pravice poslancev spada pravica „nedotakljivosti“, to se pravi, da izvoljenega poslanca ne smejo držati v zaporu in ga ne soditi, ako ga sam državni zbor ne „izroči“ sodišču. V Jugoslaviji ta postava ne velja za hrvaške poslance in tako sede še vedno v zaporu.

Radićeva stranka pa je imela vendar tudi korist od tega zapora. Može so se nekoliko iztreznili, spoznali so da vpije o republiki in podobnih rečeh ne pripelje nikamor. Kaze tedaj, da bodo zanaprej delali bolj trezno in preudarno politiko. Tako bodo vsekakor več dosegli za hrvaški narod, kakor so dozdaj s praznim kričanjem.

Korupcija.

Opozicionalno časopisje v Jugoslaviji zelo mnogo piše o „korupciji“, to je o grdi navadi, da se ministri in visoki uradniki dajo podkupovati. Če pa to smejo višji, razume se, da polagoma tudi nižji pritegnejo in tako se začne po celi državi deliti pravica za denar. Ta ostudna razvada tedaj se imenuje „korupcija“. V zadnjem času so zagnali listi vpije proti ministru Lukiniću, da je podkupljen. Zadeva je sledeča: Nemški grof Thurn-Taxis, podanik nemške države, ima na Hrvaškem velikanska posestva, večina gozde, katerih vrednost se ceni na 5 milijard dinarjev (2 milijardi ali 2 tisoč milijonov lir). Po določenih pariške mirovne pogodbe ima Jugoslavija pravico zaseči vsa posestva nemških podanikov kot garancijo za to, da bo Nemčija res plačala določeno vojno odškodnino. Tako je tudi veleposestvo grofa Thurn-Taxis prišlo pod sekvester. Grof je hodil okrog obla- stev, da bi se rešil sekvestra. Dobil si je v Nemški Avstriji državljanstvo in začel dokazovati, da zanj torej ne velja sekvester, češ da ni več podanik Nemčije, ampak Avstrije. Pa vse pade na nič, kajti avstrijski cesar je grof plačevali. Res se mu je posrečilo namazati kolesa in minister Lukinić je nekega lepega dne proti določilom zakona odpravil tisti sekvester. Če bi to obveljalo, bi izgubila Jugoslavija 5 milijard. Razume se, da se zato razburjajo vsi pošteni ljudje.

«Zasiužki».

Grof Thurn-Taxis je baje razdelil med «reveže», ki so mu «dobro stori-li», 35 milijonov dinarjev. Od te svote, pravijo zagrebški listi, so baje dobili hrvaški in slovenski demokratje 25 milijonov, ostanek pa mešetarji v Belgradu. «Država» in «domovina» ostane z dolgim nosom, moze pa so nabasali žepe, in če kdo reče, da oni niso pravi narodnjaki, ga dajo kratkomalo ubiti, pa je konec besedi. To je torej «korupcija».

Našim dopisnikom.

Marsikdo čuti veselje, poslati kak dopis za «Mali list», potem pa zopet občuti grenkost, ako njegov dopis ne pride noter. Kako je torej treba narediti, da boš imel več sreče?

Prvo pravilo.

Kdor hoče v liste dopisovati, mora biti z urednikom takorekoč dober znanec. No, vsak ne more biti ravno osebno znan, toda na koncu svojega dopisa, ali pa na posebnem lističu, naj se s celim imenom čitljivo podpiše in da vsaj prvičkrat zraven tudi svoj naslov. Tako postane uredniški znanec in potem sele bo urednik bral njegov dopis. Skrivanje svojega imena ima morda kakę upogrevanja vredne domače razloge, toda uredniki imajo vedno to za slabo znamenje in se boje pasti v kako nastavo.

Stalni dopisniki

so taki, ki stalno obveščajo svoj list o domačih zadevah. Taki so z uredniki že res dobri znanci, uredniki že poznajo njihovo pisavo, njihove izraze in druge posebnosti. Pri takem dopisniku že zadostuje podpis ali šifra ali stalno dogovorjeno znamenje. Stalni dopisniki so pravi prijatelji lista, takorekoč en stember, ki ga drži gori.

Drugo pravilo.

Piši za list le take reči, ki jih bodo tudi drugod po deželi s pridom brali. Poročaj o sklepih občinskega odbora, o novih cestah in potih, o delitvi «komunele», o obnem zboru gospodarske zadruge, mlekarne, posojilnice, o ustanovitvi novega društva, o težavah ki so bile pri tem, o društvenih prireditvah, o izvenrednih cerkvenih slovesnostih. Poročaj o osebnih izprehembah, ako ste dobili novega sodnika, zupnika, učitelja, komisarja itd. Poročaj o izvenrednih nesrečah, o smrti odličnih, bolj na široko znanih oseb itd.

Gospodarstvo.

«Malemu listu» boš posebno ustregel, ako mu pošlješ poročilo o gospodarskih rečeh: kako kaže letina, kateri škodljivci so se pojavili na krompirju ali na čespljah ali na trti; kako se na vaših tleh obnaša kajnit ali superfosfat ali čilski soliter; kje bi morala biti izpeljana nova cesta, da bi bolj odgovarjala krajevnim in splošnim potrebam, katere vasi bi si morda lahko omislile sku-

pen vodovod; na katerem kraju bi bolje kazalo zgraditi novo mlekarno, kje združno žganjekuho (to le je važna moderna reč!) itd. itd.

V cajtenge ga bom dal!

Vidiš, to je pa napačno. Skregal si se z Jožetom Birbončetom zaradi pol litra likofa, pa si dejal: Čakaj, v cajtenge te bom del. Urednik je pa v kos vrgel. Neka ženska te je na vasi ozmerjala, pa si jo popisal, kakšna babura je. Pa ni bilo natisnjeno. Fantu se je dekletu skujalo. Naredil je dopis, pa zaman, čeprav se je podpisal. Tašča se je pritožila čez nevesto, da je hudobna, pa tudi niso tiskali.

Ne izgublaj poguma.

Nekteri vzame zelo za malo, če nje-gova reč ni natisnjena. Toda zamisliti se je treba v službo urednika, ki mora dati list iz rok tak, da bo prinesel 10 tisoč bralcem iz cele Julijske Benečije kaj novega, kaj podučnega ali zabavnega. Tvoje srčne bolečine jih pa malo zanimajo. Ako hočeš biti dober dopisnik, zamisli se v položaj tistih ki bodo brali, ne hoti «devati v cajtenge» kogarkoli samo iz svojega stališča. Ako se ti je enkrat, dvakrat ponesrečilo, poskusi v tretje s čim drugim. Tudi urednik je že veliko reči napisal, ki niso nikoli zagledale belega dne, vendar se ni zgubil dobre volje.

Poslano.

Če pa hočeš na vsak način zagostiti eno svojemu osebnemu nasprotniku, piši uredniku tako: «Priloženo prosim objavite z mojim podpisom kot «poslano» in mi pošljite račun, koliko to stane». Če ni posebno neumno, bo objavljeno, ker nad «poslanim» si uredniki umivajo roke, toda stroške plača pošiljavec, ker se mu da prostor na razpolago za njegovo osebno porabo, ne za korist javnosti.

RAZNOTEROSTI.

«Vrni kožuh».

V neki vasi goriške okolice se je vršil leta 1922. ples in neka plesalka je drugi plesalki ukradla kožuh. Tatica je bila za kožuh se prešibkega zivota in je čakala tri leta, da doraste. Predpreteklo nedeljo je šla deklica s kožuhom k maši. Pa glej nesreča! Komaj je prišla iz cerkve, že priskoči prava lastnica kožuha, ki je bila tudi v cerkvi, ter pred vsem ljudstvom vpije: «Ti grda tatica, precej sleci moj kožuh!» Tatica je prebledela, beseda ji ni šla iz ust. Slekla je kožuh in ga vrnila lastnici. V vasi pa imajo že deset dni pravi «hec» na račun znamenitega kožuha.

Amerikanci znajo.

Amerikanci so praktični ljudje. Tudi na nevarnih poteh, na ovinkih znajo postavljati taka opozorila, da kaj izdajo. Ob ovinku neke ceste stoji napis: «Pozor, nevaren ovinek! Bližnja bolnišnica 29 milj, bližnje grobišče 18 milj!»

PODLISTEK

Dekle z Močevja

«Ne!» je rekel Gudmund. «Najbolje je, da se odpeljemo.»

Med potjo se je moral Gudmund še enkrat posloviti, in sicer od Helge z Močevja, ki je stala in čakala na razpotju, kjer se odcepi od ceste gozdna steza na Močevje. Ko je oče zagledal Helgo, je takoj ustavil konja.

«Čakala sem vaju, ker hočem Gudmundu voščiti srečo,» je rekla.

Gudmund se je nagnil z voza in stisnil Helgi roko. Zapazil je, da je shujšala in da so njene oči rdeče obrobene. Gotovo je ponoči jokala in hrepenela po Nerlundi. Toda skušala je biti vesela in se mu je smejala. Gudmund je bil zopet zelo ganjen, a ni mogel ničesar izpregovoriti. Oče, ki je samo tedaj govoril, kadar je bilo potrebno, je izpregovoril:

«Mislim, da je Gudmund tega voščila bolj vesel kot vsakega drugega.»

«Da, res je,» je pritrdil Gudmund. Še enkrat sta si stisnila roko, nato je oče pognal. Gudmund se je nagnil z voza in gledal za Helgo. Ko se je skrila za drevesi, se je hitro dvignil, kot da bi hotel skočiti z voza.

«Ali bi rad se kaj rekel Helgi?» je vprašal oče.

«Ne, o ne,» je odgovoril Gudmund in zopet sedel.

Oče je vozil prav polagoma, kot da mu je v veselje voziti se tako s sinom ob strani. Prav nič se ni trudil, da bi kmalu dospel na cilj.

Hipoma pa je Gudmund naslonil glavo na očetovo ramo in krčevito zaplakal.

«Kaj ti je?» je vprašal Erland in tako krepko potegnil za vajeti, da je konj v trenutku obstal.

«Vsi so tako dobri z menoj, in jaz tega ne zaslužim —»

«Saj nisi vendar ničesar slabega naredil?»

«Da, oče sem.» — «Tega pač ne moremo verjeti.»

«Človeka sem ubil.»

Oče je globoko zasopel. Čutilo se je kot vzdih olajšanja; Gudmund je začuden dvignil glavo in ga pogledal. Oče je zopet pognal konja v tek in tiho rekel: «Vesel sem, da si sam povedal.»

«Oče, ali ste to že vedeli?»

«Že v soboto zvečer sem opazil, da ni vse v redu. Nato pa sem našel v močvirju tvoj nož.»

«Take? Vi ste našli nož!»

«Da, jaz sem ga našel in videl, da je ostrina odlomljena.»

«Da, oče, vem, da je ostrina odlomljena. Vendar si ne morem misliti, da bi storil to.»

«Zgodilo se je pač v pijanosti.»

«Ničesar ne vem, ničesar se ne morem spomniti. Na svoji obleki sem videl,

da sem se udeležil pretepa, in vem, da je ostrina odlomljena.»

«Razumem, ti si hotel stvar zamolčati,» je rekel oče.

«Mislim sem si, da so bili tudi drugi baš tako do nezvesti pijani in se ne bodo mogli ničesar spomniti. In mogoče ni sicer nobenega drugega dokaza proti meni kot nož in zato — sem ga vrgel proč.»

«Lahko si mislim, da si hotel na ta način stvar urediti.»

«Saj razumete, oče: ne vem, kdo je mrtev; mogoče ga nisem še nikdar v življenju videl. Ne morem se spomniti, da bi to storil. In tedaj sem si rekel, da pač ni treba trpeti za stvar, ki je nisem storil s prosto voljo. Kmalu pa sem uvidel, da je bilo nespametno, da sem vrgel nož v močvirje. Močvirje se poleti osuši in tedaj bi ga lahko vsakdo našel. Zato sem ga hotel včeraj in danes ponoči poiskati.»

GOSPODARSTVO

Delo Kmetko-delavske zveze

Ta velika organizacija je imela na sedežu Pol. društva Edinost v Gorici sejo, na kateri sta poročala o svojem delovanju dr. Besednjak kot poslanec in Biteznik kot glavni tajnik. Iz tega poročila smo posneli glavne točke.

Mladinski tečaj.

Kmetko-delavska zveza je priredila prve dni februarja izvrsten socialno-gospodarski tečaj v Gorici, ki se ga je udeležilo 88 mladeničev s Tržaškega, iz Istre in Goriškega.

Delo v Istri.

Poslanec Besednjak ter glavni tajnik sta v zvezi z glavnim tajnikom »Društva za Hrvate in Slovence v Istri« ustanovila šest »Seljaških savezov«, ki se bodo uvrstili z našim Kmetko-delavskim zvezami ter skupno delali.

Za žganjekuharje.

Furlanski prefekt ni dovolil nobenemu kmetu, da bi vsaj izjemno letos (kakor v Istri in na Tržaškem) smeli žgati za polovično takso. Poslanec je večkrat posredoval in dosegel ugodnost polovične takse. Tako je bil prihranjen žganjekuharjem vsaj milijon lir.

Za vdove, sirote in invalide.

Iz »Goriške Straže« in iz »Edinosti« je razvidno, da se nekaj časa sem hitreje rešujejo prošnje za podporo vdov, sirot in invalidov. Ta uspeh je delo poslanca Besednjaka, ki je trikrat energično posredoval v Rimu, da so pomnožili uradniško osebje.

Za enakopravnost mrličev.

Goriški magistrat je bil prepovedal slovenske napise na mestnem grobišču. Na ostro interpelacijo poslanca Besednjaka na notranjega ministra je magistrat prepoved preklinal, tako da bodo goriški Slovenci kot doslej delali slovenske napise na nagrobnih kamnih.

Proti kobariškemu absolutizmu.

Občinski komisar v Kobardu hoče cesarovati. Spodil je g. kavlana iz kaplanije, odpovedal mu je postavno določeno plačo in sploh je uganjal dejanja absolutizma. Poslanec Besednjak je podrezal in nato je kobariški komisar vse popravil.

Za pravično plačilo.

Oblastvo je sekvestiralo nekaterim kmetom pri Sv. Luciji zemljišče in jim določilo nizko odškodnino. Na posredovanje poslanca Besednjaka je oblastvo primerno zvišalo odškodnino.

Optanti in takse.

Vlada je odredila, da morajo vsi tisti, ki jim je bilo priznано laško državljanstvo, brezpogojno plačati celotno visoko takso. Ker pa so med njimi tudi ubožci, je posl. Besednjak dosegel, da smejo optanti vložiti prošnjo za oproščenje. Prefektura bo iste slučaje proučila in bo potrebi ugodila.

Nas denar pri dunajski pošti.

Poslanec Besednjak je interveniral v Rimu v zadevi izmenjave vložkov pri dunajski pošti hranilnici in vprašal, zakaj se vloge še niso izplačale. Minister je odgovoril, da se vlada ni zavezala na določen rok ter da imajo maloštevilni uradniki, ki so pridelniki reševanju vlog, ogromnega dela. Poslanec Besednjak je tirjal od ministra, naj se število uradnikov primerno pomnoži, kar je minister obljubil.

Za uvoz semenskega krompirja.

Poslanec Besednjak je posredoval v vprašanju semenskega krompirja. Bil je v Milanu pri zdravstvenem uradu

ter v Rimu pri ministrstvu, toda za enkrat brez uspeha. Oblastva ne dovolijo nobene izjeme, ker se boje prenosa bolezni. Poslanec Besednjak je pojasnjeval razmere naših dežel, ki prav kličejo po kranjskem semenskem krompirju ter zagotavljal, da je krompir od Ljubljane gori do Kranja popolnoma zdrav. Naj bi šla komisija izvedencev na lice mesta, kjer bi krompir pregledala ter bi na pričevanje ondotnih oblastev lahko kaj dala. Minister je odgovoril, da se da bolezen ugotoviti samo na rastlini, obljubil pa je, da bo za drugo leto potrebno ukrenil ter poslal komisijo na ogled, ko bo na kranjskem krompirju še v zemlji, potem bi pod gotovimi jamstvi dovolil uvoz.

Za zapuščene Brice.

V Brdih je še par sto kolonskih družin, ki prebivajo v kolibah. O tem je Mali list že poročal. Gospodariji teh kolonov so tuji državljani in kot taki nimajo pravice do vojne odškodnine, tako da bi morali koloni stanovati vekomaj v barakah. Kaj storiti. Posl. Besednjak je o tem razpravljal v Rimu. Minister je izjavil, da po zakonu absolutno ne gre odškodnina optantom in da je potrebna zato politična akcija. Odbor je naprosil poslanca, naj v parlamentu začne posebno akcijo v prilog optantov.

Davek na kmečke hiše.

Ponekod kličejo davkarije kmete, da podpišejo vsiljen konkordat za davek na kmečke hiše. Kmetje so tu pa tam že davno podpisali in ni časa do rekurzov. Posl. Besednjak je protestiral na davkarijah; ponekod so ustavili ta vabila, drugod se vabijo. Seja pozivlja vse kmete, da naj za svoje hiše, ki služijo edinole kmečkemu gospodarstvu in nobeni obrti, ne podpišejo konkordata, ker so take hiše v smislu zakona davka proste. Ako pa jim vseeno naložijo davek, naj v enem mesecu vložijo rekurz.

Odškodnina in avstrijske tirjatve.

Poslanec Besednjak je posredoval v zadevi vojne odškodnine in terjatev napram Avstriji. Čim so začela deželna oblastva tirjati povračilo že izplačane odškodnine, je poslanec Besednjak takoj interveniral pri finančnem podministru ter pri generalnem ravnatelju kom. Cardinaliju. Poslanec Besednjak je dosegel tri uspehe: 1. Kom. Cardinali je dal takoj preklicati povračilne naloge. 2. Kom. Cardinali je zagotovil, da vlada ne bo nikdar tirjala povračila vojne odškodnine. 3. Predujmi se ne bodo plačevali v obligacijah, ampak v denarju.

Odbor je vzel izredno požrtvovalno delovanje poslanca dr. Besednjaka na znanje, mu izrazil popolno zaupanje ter izrazil prično zahvalo tudi tajniku dr. Bitezniku.

Kmet in hišni davek.

(Poroča Virgilij Šček).

Ponekod so županstva razglasila, da morajo kmetje spisati prošnjo na kolekovanem papirju za oproščenje hišnega davka. Kmetko-delavska zveza v Gorici je v »Straži« pozvala kmete, naj sploh ne delajo prošenj, češ da kdor ima pravico, ne prosi. Ker pa davkarije kličejo kmete, da sklepajo konkordate za hišarino na kmečka poslopja, je potrebno, da napišem nekoliko besed o tej stvari.

Kaj pravi zakon?

Zakon pravi jasno, da so kmetje, hišarine prosti, ako služijo njihova poslopja, to so stanovanjske stavbe, hlevi, shrambe itd. izključno kmetiskim potrebam, to se pravi, da ne služijo kaki obrti. Ako je v hiši na primer čevljar, potem zapade čevljarska delavnica, oziroma čevljarjeva spalnica hišnemu davku.

Na davkarijah.

Oblastva pošiljajo kmetom pozive, naj pridejo sklepate konkordate za poslopja, ki služijo zgolj kmetijskim namenom. Na taka vabila ne odgovarjajte in ako že greste na davkarijo, protestirajte in nikar ne podpisujte konkordata.

«Hišni davek so mi naložili».

Ako bi se pa zgodilo, da so ti naložili davek na poslopje, ki služi samo kmetijskim namenom, potem vložite rekurz v 20 dneh na kolkovanem papirju za dve liri.

«Konkordat sem že podpisal».

Ako si ga podpisal zaradi nevednosti, potem vložite rekurz ter povej, da si ga podpisal zaradi nepoznanja zakonov in na siljevanje oblastev.

Priloge k rekurzu.

Kmetko-delavska zveza pravi, naj se dodajo rekurzu 1. izjava županstva, da vam služi poslopje samo za stanovanje družine, ki obdeluje zemljišče lastnoročno, za shrambo pridelkov in orodja, ter kot hlev, 2. posestna pola. Ako nimate posestne pole, vložite rekurz vseeno v 20 dneh in povejte, da posestno polo priložite naknadno.

«Moj sin dela v kamnolomu».

Med nami so kmečke družine, ki ne obdelujejo vse polja, ampak kjer ena ali več oseb sploh ne kmetuje, ampak hodi na delo v tovarno, v kamnolom, v delavnico itd. Taka hiša po zakonu ne more biti davka popolnoma prosta. Ta zakon je seveda krivičen, ker je včasih taka družina bolj revna kot soseda, ki je vsa na kmetiji. V takih slučajih naj kmetje zahtevajo, da jih davkarija vsaj deloma oprosti hišarine. Ako so vam odmerili previsok davek, vložite utok. Tako priporoča Kmetko-delavska zveza.

Semenj v Sezani, 12. III. 25. Prignanih je bilo 300 glav goveje živine; cena 4.50 do 6 lir živa teža. Konj 250; cena 1000-3000 lir. Prasičev 150, cena 100 do 150 lir. Kupačja srednja.

Cene v Trstu na debelo. Krompir 65-85. Novi krompir 150-180. Zeljate glave 110-120. Kislo zelje 130-165. Karfirole 160. Brokoli 100-140. Čebula 120-140. Česen 400-1200 kvintal. Radič 100-370. Kisla repa 60. Motovilec 220-300. Mandarini 200. Pomaranče 120-160. Datlji 380. Suhe smokve 180-400.

Cene kruha. Delavske zadruge v Trstu so z dnem 15. marca dvignile ceno kruha. Črni kruh v štručah po 1 kg. stane v trgovinah Del. zadrug 2.10 L., dve štruci po ½ kg. 2.30. Bel kruh, navaden, v štručah po 1 kg. stane 2.50, dve štruci po ½ kg. 2.70. Kruh po koperskem načinu, kruh v dolgih štručah in kruh v kitah stane po 2.60 v štručah po 1 kg., 2.80 v dveh štručah po ½ kg. Mlečni kruh v kitah stane 3 L. v štručah po 1 kg., 3.20 v dveh štručah po ½ kg. Rožički po 3 L. kg. Rozete ali kajzer-zemlje po 25 stotink.

Cene živine v Ljubljani. Radi primere, ki bo zanimala naše zivinarje in kupce, navedeno ceno iz Ljubljane z dne 14. marca. Voli rejeni 10 do 11 Din. (4.—4.40 L.), drugovrstni voli 9.50-10.— Din. (3.80-4.— L.), voli za vprego in rejo 8.75-9.50 Din. (3.50-3.80 L.). Krave rejene 7.25-8.— Din. (2.90-3.20 L.), krave slabe 5.50-6.— Din. (2.20-2.40 L.). Teleta težja, debela 13.75-14.75 Din. (5.50-5.90

L.), manjša teleta, rejena 12.50-13.— Din. (5.—5.20 L.), zaklana teleta 17.—18.50 Din. (6.80-7.40 L.). Prasiči speharji 16-17 Din. (6.40-6.80 L.), prsutarji, težji 14-15 Din. (5.60-6.— L.), prsutarji lahki 12-13 Din. (4.80-5.20 L.). — Iz teh podatkov je razvidno, da je cena živine v Jugoslaviji veliko nižja od naše, tembolj nizka pa, ako se še vpoštevata, da so nekatere življenske potrebščine (n. pr. obleka) tamkaj razmeroma dražje nego pri nas.

Kaj Trst poje in popije.

Trst ima 245.000 prebivalcev. Od 1. februarja, ko je stopila v veljavo občinska užitnina, pa do 31. decembra 1924. so Tržačani pojedli 5¼ milijonov kilov mesa: govedine, teletine, konjskega ter oslovskega mesa. Na dan in osebo pride 65 gramov. Nadalje so pojedli Tržačani 8300 prasičev, 23.000 telet pod enim letom, 6299 ovc, koz in jancev, 31.189 jagnjet. — Popili so Tržačani v 11 mesecih 19 milijonov litrov vina, piva in drugih alkoholskih pijač. Trst porabi vsak dan 544 hektov vina ter 86 hektov piva.

Po čem je lira?

Dne 17. marca si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 39.20 L.
za 100 č. kron — 72.60 L.
za 100 fr. frankov 126.— L.
za 100 avstr. kron — 3.42 st.
za 1 dolar — 24.35 L.
za 1 funt — 117.— L.

Privatna klinika

D. Cicero

v Postojni

izvršujejo se vse kirur-
gične in notranje
operacije

vska električna zdravljenja
Žarki X.

ALOJZIJ POVH

URAR IN ZLATAR

piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Pro-
daja, kupuje, popravlja vsakovrstne
predmete. — Korist vsakega je, da
se prepriča o cenah.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

Milutin Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih
vretic. Uvoz in izvoz na vse kraje.
Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone
Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

POŠTEN MLADENIČ blagega značaja,
sin kmečkih staršev, izveden v vseh
kmetijskih rečeh, sedaj v državni služ-
bi, želi pristopiti na kako kmetijo s
primernimi pogoji kot zet ali posi-
novljenec. — Ponudbe naj se pošljejo
na naslov »Malega lista«.

Kaj nam z dežele pišejo

PODGRAD v Istri.

Dne 9. marca se je vršila občinska seja, ki bo ostala v zgodovini naše občine sramoten madež. Italijanski otroški vrtec je že poprej zavzel veliko prostora v poslopju tukajšnje šole. Toda to se ni zadostovalo političnemu voditelju naših fašistov, dr. Balbotu. Za svoj cilj si je vzel, pregnati iz šolskega stanovanja slovenske učiteljice, da bi se masčeval nad njimi, ker so svojočasno odklonile njegovo preveliko «prijaznost». Ker v italijanski vrtec zahaja le peščica otrok, ni bilo nobenega pravega razloga, da bi moral vrtec imeti še več prostora. Toda vseeno so fašisti neprestano pritiskali na županstvo, naj odpove stanovanje slovenskim učiteljicam, češ da vrtec potrebuje boljše prostore. Župan ni hotel v ti reči odločevati sam, zato je sklical širšo občinsko sejo. Na ti žalostni seji 20 moških se je našel en sam, ki je odločno nastopil proti hudobnim in za občino škodljivim načrtom dr. Balbota. Občinarji se zdaj vprašujejo: Čemu smo izvolili 20 odbornikov, ko en sam od njih ve, kje se ga drži glava? Vsi drugi glasujejo le po komandi dr. Balbota, kateri govori skozi gozdarjevo usta. Ali so to kakšni občinski možje?! Domače učiteljstvo vržejo na cesto in dajo prostor laški vrtnarici. Dosedaj je občina dobivala stanarino od domačih učiteljic, laški vrtec pa ne bo nič plačeval. In to je občinsko gospodarstvo?! Ali ne bo najbolje, če se kar dr. Balbo vsede na občino in prične gospodariti po svoji volji? Za svojega svetovalca pa naj si dene munskega Jurjo, ki je prvi dal svoj glas zato, da se vržejo slovenske učiteljice na cesto. Sramota!

ZGONIK.

Lepa slovesnost se je vršila pri nas v nedeljo 15. marca. Naš podjetni gospodnik je z darežljivostjo zupljanov preskrbel za župno cerkev kipe sv. Petra in Pavla. Obnovile so se tudi klopi, spovednice, kor in še to in ono. Za slovesnost je bila cerkev lepo ozaljšana, oltar ves obložen s svežim cvetjem (dočim je bil zunaj hud zimski mraz). Dekleta in otroci so se kar skužali, kdo bo več storil za lepoto hiše božje. V tem veselju sodelovanju sem videl, da je v srcih še vedno vera v Boga in udanost dušnemu pastirju. Popoldne je imel slavni pisatelj Fran Ser. Finzgar, ki je kipe blagoslovil, prelep govor. Njegove besede o dveh tramih Kristusovega križa bodo vsem ostale v spominu. Ne bom pisal o lepem petju pod vodstvom profesorice gđe. Ščekove, o navzočnosti drugih gostov itd. Rečem le: lep dan smo imeli; čast vsem, ki so k temu pripomogli.

SLOPE.

Na pustni dan pri nas ni bilo nobenih nerodnosti. BH je ta dan zbor vaše zadruge. Zadrugarjev je 35. Zbrali so se v gostilni na kozarec vina ter poslušali poročilo o dohodkih in stroških zadruge v preteklem letu. Nato je bil izvoljen nov zadržni odbor. Za načelnika je bil izvoljen Jožef Počak s št. 13. Potem je bil izvoljen nov cerkvenik in sicer Fran Opara s št. 31. Cerkevnik bo imel letne plače 2000 lir. Namerava se oženiti in si urediti stanovanje na «forteci». Tako bo potem naša vas imela stalnega cerkvenika. Prav je, da se je njemu dala služba, ker je invalid, čeprav so nekteri godrnjali.

Iz KACIČ.

Dopisnik iz Dan je objavil v 10. številki «Malega lista», da nameravajo razdeliti občinski svet. Njihovi gozdi da so polni hrastovine in bukovine. Pepo iz Koludrovice je verjel in se je podal na pot, misleč da bo pri tolikem gozdnem bogastvu kaj dobre mesečije tudi zanj. Do Divače se je pripeljal z vlakom, potem pa udaril peč v brdo. Po poti se je komaj ogibal hrastovih in

bukovih vej, ki leže po cesti. Ko je došel v sredo gozda, se je za glavo prijel: vsenaokrog sami stori! Ko je par let poprej to hodil z Matildo na opasilo pod Vrenik, je bilo res čuda lesa. Zdaj pa razdejanje! Vrnili se je na Mrzlek proti Kacičam in se je spet za glavo držal, ko je videl na Treščinah veliko sveta do golega posekanega. Kar klet bi bil, če bi ne bilo greh. Šele ko je prisel v kaciške Vrte se je nekoliko razveselil, ko je videl gozdič z lepimi hrasti. V Kacičah je pil pol litra vina in se veril, da je danski dopisnik debelo lagal. Brez upa na kako lesno kupčijo je šel zopet na vlak in obetal, da bo Dance popisal, kako nosijo eno ramo nize od druge vsled težkih bremen hrastovine in bukovine. Pa zdaj smo mu že besedo iz ust pobrali.

SALEŽ.

V naši vasi je umrl Jakob Grilanc, najstarejši mož v fari. Učakal je častljivih 92 let. Naj v miru počiva.

KLENIK na Pivki.

Prejeli smo:

Ker me smatrajo za dopisnico dopisa o soli v Kleniku, izjavljam, da dopisa nisem jaz pisala. Lepo je pa od onega, ki se je oglasil ter tako pokazal skrb za šolsko mladino.

Trnje, 16. III. 25. Marica Petric, učiteljica.

Iz KNEŽAKA.

Ker se nobeden ne oglasi v «Malem listu», se moram pa jaz. Malo mi boste popravili, ker je trda moja roka, pa bo dobro za branje. (Op. uredništva: Le korajžno piši, če bo kaj napak, bomo se popravili). Mi smo tudi imeli predpustno veselico: ognjegasci so jo priredili. Dve veseloigrji, prav posebno nam je bila všeč druga «Anarhist» in srečlov. Ognjegasci se hvalijo, da so imeli lep dobiček. Pa brez plesa je bila. To je res našim ognjegascem v čast. Sosedje (v Zagorju, Slavini) ne morejo prirediti gasilskih veseljc brez plesa. Mi pametnejši pa mislimo, da za ples narediti ni treba nobenega društva. Kaj pa Vi?

Druga novica je pa ta, da vozi sedaj do Knežaka korijera. Pa prav lepo zvezo ima. Zjutraj gre ob 7½ h do St. Petra v Ribnico in Trst ali pa Bistrice, zvečer pa priropota okrog osmih nazaj iz St. Petra. Le pridite nas kaj obiskat!

Iz BAČA pri Knežaku.

Ženi zmrznil. Burja in sneg, ki sta se začela v ponedeljek 9. t. m. je zahtevala pri nas mlado življenje. 25 letni Ivan Primožič, doma tam nekje od Cerknice, je že par let delal v naši vasi. Bil je priden čevljar. Izbral si je v vasi nevesto, ki jo je hotel poročiti se med postom. Odsel je v ponedeljek domov po dokumente, prehud snežni metej ga je prisilil, da se je vrnil, a «v Roscih» eno uro proč od vasi proti Jugoslaviji, ga je zmagalo in je zmrznil. Bela žena ga je vzela za ženina...

Dobili so ga prav slučajno šele v četrtek, celo noč sta ga varovala dva orožnika in dva domačina. Pokopan je bil v soboto v Knežaku. Sožalje nesrečni nevesti in staršem.

KORTE.

V dopisu v «Malem listu» z dne 6. marca se bere, da Loško in sv. Anton ni v redu. Kaj je hotel dopisnik s tem reči, nam ni prav razumljivo. Naj pove bolj natanko, ako ima kaj kritizirati.

Naša pošta.

Tomije. Zadeva je preveč osebna oziroma hišna. Ne spada v časopis.

Vreme. Zgodbica je smešna, toda manjka podpis dopisnika. Uredništvo mora svoje dopisnike poznati.

Tiskarna Spazal.

ZANIMIVOSTI.

Velikanski časopisni stroj.

Za neko časopisno tiskarno na Norveškem so napravili na Nemškem velikanski stroj, ki tiska lahko 24 pol ozioroma 96 strani naenkrat. Ko so ga zagнали, so videli, da se zavrtijo njeni šestri cilindri 18.000 krat na uro, tako da se lahko natisne na uro 126.000 metrov papirja, torej 126 kilometrov. Stroj je dolg 21 m. širok 4.20 m. visok 7 m. Papir je potisnjen na obeh straneh (če treba, tudi v dveh barvah), stroj ga zreže, dvakrat zgane, uredi, sešteje in pošlje popolnoma gotove časopise v prostore, kjer jih razpošiljajo. Goni ga pa trije električni motorji, ki imajo skupaj 240 konjskih sil. Zraven je pa še cela vrsta pomožnih motorjev, ki dovažajo stroju papir, barve itd. Tehta pa 150 ton = 150.000 kilogramov; to je teža, ki jo prepelje deset dvojnih železnih voz. Dve nadstropji visoko poslopje, seveda brez stropa vmes, je bilo potrebno, da je šel stroj noter. Podlago tvori klet, koje tla so ojačali z betonom. Stroj natiska

lahko na uro 200.000 izvodov na 8 straneh ali 50.000 na 32 straneh itd. Če se tiska več kot 32 strani obenem, mora stroj malo bolj počasi teči. Napravili so ga v bavarskem mestu Würzburgu.

Boj zoper lenuhe.

Narod «Inka» je izumrl. Ko so 1492 odkrili Ameriko, so bili še krepak poljedelski narod. Inka niso poznali ne bogastva in ne revščine, država je skrbela za vse in je vse sama urejevala; celo v zasebno življenje se je vtičala. Vsak možki, ki je dosegel 21. leto se je moral poročiti, in ravnotako vsaka deklica, ki je dosegla 18. leto. Vsakemu otroku je dala država košček sveta, ki ga je moral pozneje, ko je dorasel, sam obdelovati; dečki so dobili večje deleže kakor deklice. Vse delo je moral napraviti narod sam, vsakemu je bila dodeljena določena naloga. Nikdo ni smel delati čez svoje moči, na drugi strani so pa grozili s smrtno kaznijo vsakomur, ki je bil pri delu len ali prepočasen. Preostanke žita so spravili v velika skladišča, za čas vojne in slabih let.

Zobotehnični ambulatorij Egidij-a Schifflin-a

Trst, Via Settefontane št. 6, I. nadstr.

: je odprt nadalje kakor doslej :

Čevljarnica **FORCESSIN**

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

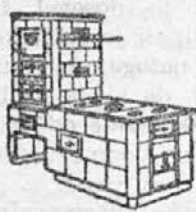
z Veliko premijo, diploma in Zlato svečnjo

Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Kadar kupovati čevl,
prej preudari h komu greš.
V Trstu, v ulici Caprin
čaka nate Forcessin.
Šiva trdno in močno,
daje fino in cenó.

Slovenci! Kupujte samo pri Forcessinu!

Andrej Purič

Kovaški mojster
TRST
Via Madia št. 6

Izvršuje

Vsakovrstna stavbena dela. - Železne
ograde in omrežja - Takojšnja izvršitev.
Štadilniki vseh vrst. Izdeluje tudi
železne roletes.

Poprave
Spopolnitve

Ljubljanska kreditna banka Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzjavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec,
Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split.

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni zaklad:
60.000.000 dinara

Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v Lirah in v Dinarjih po dogovoru. - Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne pušice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9½ do 12.50 in od 14½ do 16 ura.